

Steunouder Nederland

tien verhalen met impact

steun ouder

2019

175 Actieve matches in 2019

54 Doorlopend van vorige jaren

121 Nieuwe matches

steun ouder

Geïnteresseerd? Bel of mail ons gerust!

info@steunouder.nl · 06 1807 2623

www.steunouder.nl

Kinderen grootbrengen is een hele klus. Voor alle ouders is het fijn om dat niet alleen te hoeven doen. Maar niet iedereen krijgt een helpende hand toegestoken als hij of zij die nodig heeft. Daarom is in steeds meer gemeentes Steunouder actief. Steunouders zijn volwassenen vrijwilligers die één of twee dagdelen per week een gastvrij thuis bieden aan een kind. Ze geven een kind, binnen hun eigen gezinsleven, een vertrouwde plek waar het welkom is en kind kan zijn. Daarmee krijgen ouders ruimte om op adem te komen en te ervaren hoe je de zorg voor kinderen samen kunt delen. Vaak wordt hiermee bovendien voorkomen dat zwaardere zorg nodig is.

Steunouder (wat) werkt tien verhalen over impact

Steunouder Nederland is ontstaan aan de keukentafel van oprichtster Maria Wassink vanuit de droom dat er voor ieder kind een ‘tantje Teuntje’ zou moeten zijn. Nieuwsgierig naar dat verhaal? Je vindt het op www.steunouder.nl onder het kopje ‘over ons’. In deze uitgave focussen we op de verhalen van steunouders en vraagouders die gematched zijn door de steunoudercoördinatoren door het hele land. De eerste uitvoeringsorganisatie startte in Zeist in 2015 en per 1 januari 2020

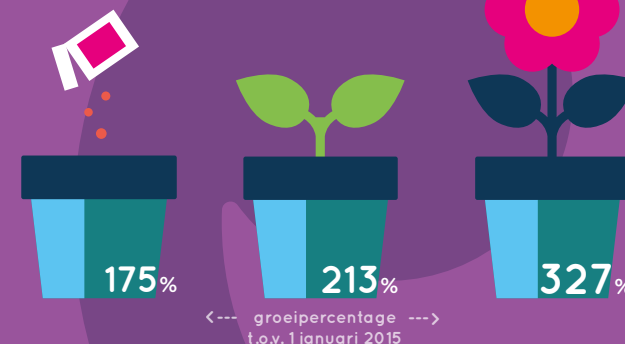
zijn er tweeëntwintig gemeentes actief. Graag willen wij nog veel meer kinderen en ouders blij maken met een steunouder. De blije verhalen, de positieve onderlinge verbinding en de enorme impact van een ogenschijnlijk kleine bijdrage zijn een grote drijfveer om ons sterk te maken voor nog meer lokale organisaties die matches maken tussen vraag- en steunouders.

Verhalen

Met het optekenen van deze verhalen (onder)zoeken we de maatschappelijke impact van Steunouder. Daarvoor hebben we gesprekken gevoerd met ouders die voor hun kind een steunouder hebben, steunouders zelf en steunoudercoördinatoren. Wat speelt er in het gezin, wat beweegt de steunouder, wat is de meerwaarde voor ouders, wat voor een kind. Daarbij berekenen we de kwantitatieve meerwaarde. We zijn ons ervan bewust dat deze altijd indicatief is. We weten immers nooit wat er gebeurd zou zijn 'als niet'. Bovendien zijn uiteraard niet alle ontwikkelingen toe te schrijven aan de inzet van een steunouder. Wel zien we overeenkomsten in effecten.

Vrijwel overal brengt de inzet van een steunouder rust in het gezin, neemt het zelfvertrouwen van ouder(s) toe, helpt het ouders de zorg te durven delen, geeft het vertrouwen in de ander en in de toekomst. Voor de kinderen telt vooral de verbreding van de leefwereld met andere ervaringen en een verbetering van de motorische, sociaal-emotionele en taalontwikkeling.

In de afgelopen twee jaar is Steunouder flink gegroeid

	1 januari 2017	1 januari 2019	1 januari 2020
Aantal locaties	8	12	22
Aantal betaalde krachten	8	16	25
Aantal deelnemende gezinnen	85	180	363

Herkomst van de aanmeldingen

Aangemeld via	Percentage
CJG/Sociaal Wijkteam	34%
Ouders zelf	31%
GGD	4%
Welzijn	4%
Jeugdzorg	6%
VGZ	2%
Overig	19%
Totaal	100%

Structuur

Mitchel is bijna twee jaar als hij een dagdeel per week bij steunouder Mieke komt. Mieke hanteert een programma met een vaste structuur waar Mitchel goed in gedijt. Zijn gedrag wordt rustiger en de eetproblemen verdwijnen als sneeuw voor de zon. Steunouder Mieke vertelt: 'Laatst mocht hij een vriendje meenemen en vertelde hij aan het vriendje spontaan de vaste structuur die we aanhouden. Blijkbaar heeft hij zich dat helemaal eigen gemaakt. Echt mooi om te zien. Vooral omdat het hem rust geeft en hij zich beter ontwikkelt.' Als zijn ouders zien hoe goed het vaste ritme werkt voor Mitchel, proberen ze dit ook thuis aan te houden.

Tussen de ouders en de steunouder ontstaat een goede band. De ouders van Mitchel zijn blij met Mieke en voelen zich niet langer schuldig of tekortschieten 'alsof ze het zelf niet kunnen'. Met de inzet van de

steunouder leren de ouders beetje bij beetje om hulp van een ander te accepteren en wordt het gemakkelijker voor hen om hun opvoedtaak te delen. Die helpende hand is heel welkom omdat ze zelf onvoldoende mogelijkheden in hun netwerk hebben om structureel een beroep op te doen.

Mitchel gaat inmiddels naar groep 1 en ontwikkelt zich goed. De steunouder blijft vooralsnog in beeld voor Mitchel om de ouders te helpen hun eigen leven verder op de rit te krijgen. Beide ouders zijn uit het arbeidsproces geraakt. Moeder is in dagbehandeling en vader probeert tot een structurele dagbesteding te komen. Het gezin is zwaar belast maar zet zich in om, binnen de gegeven omstandigheden, het leven zo gewoon mogelijk met elkaar te leven.

Kosten aanpak **Steunouder**

€ 2.350

Besparing

€ 12.650

Kosten zonder Steunouder

De inschatting is dat ouders niet voldoende voor het kind hadden kunnen zorgen en pleegzorgplaatsing het gevolg was geweest (€ 15.000), naast de zorg die voor de ouders zelf nodig zou zijn.

Effect

Ouders zijn gesteund om in hun 'vechtlust' voor hun kind te gaan; ze voelen zich erkend als ouders ondanks hun omstandigheden; ze hebben geleerd hulp van een ander te aanvaarden en daarmee uit hun isolement te komen. De structuur die de steunouder biedt helpt kind én de ouders bij de opvoeding.

Van een '2' naar een '7'

Merel is 14 maanden als ze bij steunouder Marijke komt. Na een complexe echtscheiding is de moeder van Merel psychisch in de problemen gekomen en haar werk kwijtgeraakt. De sociale dienst wijst haar op Steunouder waarop ze zich zelf aanmeldt. Ze worstelt met haar twee kinderen. Ze heeft veel zorgen om haar oudste die op het speciaal onderwijs zit vanwege gedragsproblemen, maar ook Merel, de jongste, vraagt veel aandacht. De dinsdagmiddag 'vrij', door de inzet van Marijke, geeft lucht om iets voor zichzelf te doen en nieuwe energie te krijgen. De moeder gaat vrijwilligerswerk doen om weer onder de mensen te komen.

Marijke doet met Merel veel taalspelletjes, zingt liedjes en is op de computer bezig met educatieve spelletjes. Een mooie aanvulling op moeder die het liefst naar buiten gaat. 'De klik was er meteen. Het voelde vertrouwd. Door Marijke kreeg ik weer lucht en kan ik aan mijn eigen herstel werken. Even niet alleen maar moeder zijn, maar ook het delen van de zorg. Marijke is een soort oma geworden voor Merel. Het

helpt mij te zien dat de vaste structuur bij Mieke heel goed werkt. Ik ben zelf heel impulsief en vorm daarin een uiterste met Marijke. We vullen elkaar mooi aan.'

De moeder van Merel heeft nu (bijna drie jaar later) weer twee dagen per week betaald werk. Merel gaat naar school. De schoolsituatie met de oudste zoon is gestabiliseerd. Bij de start van Steunouder voelde moeder zich '2' en nu '7'. Bij noodsituaties kan de moeder nog altijd op Marijke terugvallen, maar in principe gaat het gezin zonder Steunouder verder. De match draait niet langer onder de verantwoordelijkheid van de steunoudercoördinator, maar ze houden wel contact.

Kosten aanpak **Steunouder**

€ 3.550 (betrokkenheid 2,6 jaar)

Besparing

€ 21.650

Kosten zonder Steunouder

Sociaal Medische Indicatie (SMI) voor een parttime plaatsing kinderdagverblijf (€ 14.400); bijstandsuitkering (€ 10.800).

Effect

Minder stress; voorbeeldfunctie werkt preventief, uitbreiding sociale steun; zelfvertrouwen; deelname aan het arbeidsproces; verbinding; positieve spiraal; verbreding leefwereld van het kind. Er is geen SMI nodig; moeder is inmiddels twee dagen aan het werk met positief effect op de bijstandsuitkering.

Grenzen

Soms loopt het niet. Ook daar kunnen we van leren. Dit verhaal gaat over Anita, Danny en Christel.

Steunouder Anita heeft zelf ervaren hoe belangrijk het is om als kind te zien dat het er in andere gezinnen anders aan toe kan gaan dan in je eigen situatie. Ze is om die reden heel bewust steunouder geworden en hoopt kinderen iets positiefs te bieden. 'Een thuis waar het anders gaat, maar waar het ook goed is om te zijn.'

De klik met het Danny was er meteen, maar zijn moeder, Christel, vindt moeilijker haar weg. Ze is ontevreden over wat Anita te bieden heeft. Ze wil meer, ze wil het anders en het is nooit goed. Anita heeft het hier moeilijk mee. Ze ziet hoe het kind geniet, terwijl de moeder haar grenzen tart. 'Ze komt zelden op tijd haar kind te brengen of halen en wijkt gerust twee uur af van wat is afgesproken.'

Achteraf blijkt de psychiatrische problematiek van Christel een bottleneck voor het opbouwen van het contact. Het was beter geweest als steunouder Anita daarvan op de hoogte was geweest. Dat had het gedrag niet gemakkelijker, maar wel begrijpelijker gemaakt. En Anita had kunnen inschatten of zij daarmee om kon gaan of eventueel extra ondersteuning nodig had. Ze zou van meet af aan strakkere afspraken hebben gemaakt, wat mogelijk positiever had uitgepakt. Nu is de match abrupt afgerond door Christel. Dat gaf zorgen rond Danny, die juist graag naar Anita gaat.

Zo pakte voor Christel de match uit als een bedreiging, kreeg Anita weinig tot geen blijk van waardering en was het voor Danny een niet te bevatten situatie.

Leerpunten

- **Het is goed als steunoudercoördinatoren aan de steunouder vertellen welke problematiek speelt.** De steunouder hoeft niets met de problematiek van de ouders, maar kan het gedrag wel beter plaatsen.
- **Het is belangrijk om de grenzen van beide partijen goed te bewaken.** Dat had over en weer teleurstellingen kunnen voorkomen. De coördinator kan daarbij helpen.
- **Het belang van een goede afronding, vooral ook voor het kind, moet benadrukt worden bij de informatie over hoe steunouder werkt.**
- **Afstemming tussen de formele zorg die moeder begeleidt en de steunoudercoördinator is in dit soort kwesties een belangrijk aandachtspunt.**

Bonuskleinkind

Moeder Edith heeft een chronische fysieke aandoening. Ze moet iedere middag rusten en heeft weinig energie. Ook vader kampt met fysieke problemen waardoor hij is afgekeurd voor zijn lichamelijk zware werk. Edwin doet nu vrijwilligerswerk. Hij heeft graag iets om handen: 'Thuis op elkaars lip zitten werkt niet.'

Hun zoontje heeft een lastige start gehad. De traumatische bevalling, het vele huilen, een ziekenhuisobservatie van twee weken en de oorontstekingen zijn Edith en Edwin niet in de koude kleren gaan zitten. En 's nachts gaat de onrust door. Want peuter Dirk blijkt een beweeglijke slaper en wipt zijn hele bed dwars door zijn kamer, met alle herrie die daarmee gepaard gaat.

Dirk gaat drie middagen per week met plezier naar de speelzaal. Voor de ouders is het een financiële aderlating. Dankzij hulp van hun directe omgeving is het op te brengen, maar ze voelen zich daarover zeer bezwaard. Het lukt niet om een sociaal medische indicatie te krijgen. De grootouders springen een middag per week bij,

maar houden dat amper vol omdat ze zelf niet vitaal zijn.

Thuiszorg wijst de ouders op Steunouder en al spoedig is er een match. De door de wol geverfde steunouders willen graag iets betekenen voor andermans kind. Ze vinden Steunouder een 'mooi en minder ingrijpend alternatief' voor pleegzorg. Ook willen ze graag vrijheid behouden om er voor hun kleinkinderen te zijn. Dirk gaat een middag per week naar de steunouders en komt soms een keer extra.

Het was 'liefde op het eerste gezicht', zeggen ze. Voor Edith voelt de ervaren 'steunoma' als een steunpilaar. Die bedenkt bijvoorbeeld een even simpele als geniale oplossing voor de fijne motoriek problemen van Edith; Dirk krijgt om de veertien dagen een schaartje mee en dan knippen de steunouders zijn nagels.

Er is een goede relatie tussen de twee gezinnen ontstaan. Dirk gaat binnenkort naar groep 1 en dan is het probleem met de middagrust van Edith minder dringend. Wellicht is dan het moment om af te bouwen. Dan willen ze nog wel incidenteel contact houden, als kennissen. De steunouders zeggen dat ze dan graag weer ruimte maken voor een ander kind.

vervolg

‘Rond 13.00 uur halen we Dirk op bij de speelzaal. Dan eten we een boterham. Om 14.30 uur gaan we naar buiten, in onze tuin, naar de kinderboerderij of fietsen. Samen op de fiets, dat vindt Dirk prachtig. Zijn ouders zijn daar fysiek niet toe in staat. Om 18.00 uur wordt hij opgehaald. Hij eet thuis met zijn ouders.

Ik vond de steunoudertraining heel zinvol. Ook al hebben we zelf vijf kinderen. Begrenzen en oefenen met nee-zeggen, het was goed om daar aandacht voor te hebben. Ik ben geneigd te veel te willen bieden. Mijn man helpt me en geeft een seintje als ik dreig door te draven...’

Kosten aanpak **Steunouder**

€ 2.350

Besparing

€ 20.850

Kosten zonder Steunouder

Mogelijk had een plaatsing op een medisch kinderdagverblijf plaatsgevonden (€ 20.000 op jaarbasis); huishoudelijke hulp/thuiszorg (€ 3.200).

Effect

Ouders voelen zich gehoord en gezien; verbreding van de leefwereld van het kind; stimulans motorische ontwikkeling kind; ouders maken dankbaar gebruik van ervaring “bonusgrootouders”; echte grootouders in de rol van grootouder; uitbreiding van het sociale netwerk.

Niet alleen

Marcella en Rohan hebben samen twee kinderen van vijf en zeven, Milan en Priya. Marcella heeft sinds drie jaar een zware burnout en kan de verzorging van de kinderen nauwelijks aan. Ze doet wat vrijwilligerswerk en is voor haar werk tijdelijk afgekeurd. Het ziet ernaar uit dat ze bij herkeuring niet aan een reïntegratietraject begint, maar 100 % afgekeurd wordt. Voor Rohan was het zoeken hoe hij zijn werk moest combineren met zijn overbelaste gezin. Hij heeft onlangs een baan gevonden die goed bij hem past en die flexibeler is. Veel van de zorg rust namelijk op zijn schouders. Milan is supergevoelig voor emoties en prikkels. Dat gaat goed zolang ouders zorgen voor rust en regelmaat.

Marcella heeft lang getobd met het vinden van passende opvang. Vrienden zijn bereidwillig en bieden een helpende hand, maar 'je kunt er niet structureel op rekenen'. Opvang voor de kinderen is hard nodig om te zorgen dat het gezin overeind blijft. De steunoudercoördinator maakt een match met een gezin met twee kinderen. De steunouders overwogen aanvankelijk pleegouder te worden. Ze hoorden dat plaat-

singen vaak van korte duur zouden zijn en dat schrok hun af. Nog niet zo lang geleden hebben ze een kind verloren en ze zagen het niet zitten om te hechten en opnieuw afscheid te nemen. Wel voelen zij de innerlijke drang om iets voor een ander te betekenen. Om de week gaan Milan en Priya nu op zaterdag naar hen toe. De steunouders plannen voor die dag een lege agenda en gaan met de vier kinderen op stap of doen activiteiten thuis. De andere zaterdag hebben ze dan tijd om voor hun eigen gezin van alles te regelen.

Voor Marcella en Rohan is het delen van de zorg - 'ik sta er niet alleen voor' - het belangrijkste, dat geeft rust. Wel vroeg Marcelle zich in het begin af of de belasting voor de steunouder niet te groot is. 'Ik red het zelf niet met de twee kinderen, hoe doet iemand dat met vier kinderen?!' De steunouders zijn blij dit voor deze ouders te kunnen betekenen. Ze doen het met liefde en ondernemen activiteiten die voor de ouders niet haalbaar zijn, terwijl ze dat hun kinderen wel van harte gunnen.

Inmiddels kunnen de gezinnen zo goed met elkaar overweg dat ze zonder de steunoudercoördinator verder gaan. De kinderen zijn vriendjes geworden, de steunouders en de vraagouders zijn blij. Zo snijdt het mes aan alle kanten.

Kosten aanpak **Steunouder**

€ 2.350

Besparing

€ 9.350

Kosten zonder Steunouder

Thuiszorg (€ 3.200); opname PAAZ moeder (€ 5.000);
ziektewet vader (€ 3.500).

Effect

De praktische steun heeft vader ruimte gegeven om zijn werkomstandigheden aan te passen zodat hij het gezin draaiende kan houden; verbinding tussen twee gezinnen die standhoudt en zelfstandig verder gaat; stressreductie bij moeder en vader; praktische en emotionele steun die ruimte heeft gegeven en maakt dat beide ouders het redden voor zichzelf en met elkaar.

Door de verslaving van Aïcha's ex raakte Aïcha geïsoleerd van haar sociale omgeving, heeft ze haar baan opgegeven en ontstonden er relatieproblemen. Ze zag dat ook de ontwikkeling van Bilal, toen bijna drie jaar, stagneerde en is gescheiden. Toen stond ze er alleen voor. Haar familie ver weg, zonder de goede baan die ze had en zonder netwerk. Bovendien was haar zelfvertrouwen fors afgenomen en zag ze haar kind angstiger worden. Bilal was beduidend minder vrolijk en ondernam steeds minder. Aïcha ging op zoek naar hulp, meldde haar kind aan bij de peuterspeelzaal en werd door het sociaal team gewezen op Steunouder. 'Ik vond het een fijn idee dat steunouders onder een professionele organisatie vallen en een training hebben gehad; het is geen "marktplaats" en er is toch een soort van toezicht.' Aïcha heeft ook hulp voor zichzelf. Daarover zegt ze: 'Mijn psychologische begeleiding is prima in het acceptatieproces maar Steunouder zet mij in mijn eigen kracht.'

Steunouder Sieka is Aïcha's reddende engel, 'een lichtpuntje in mijn bestaan'. Hoewel Sieka haar inbreng als bescheiden omschrijft, benadrukt Aïcha hoe belangrijk het is om iemand te hebben om op terug te vallen. 'Ze is een ervaren moeder met een gezellig gezin met twee oudere kinderen.' Sieka vult aan: 'Mijn jongens ervaren de aanwezigheid van Bilal niet als concurrentie.' Dat helpt Aïcha om zich minder bezwaard te voelen. Sieka onderneemt activiteiten met Bilal die Aïcha zelf niet

Lichtpuntje

aandurft. Vaak maakt ze een filmpje van zijn klauteractiviteiten en stuurt dat naar Aïcha. 'Dan zie ik dat Bilal het echt kan en dan denk ik "dat ga ik ook doen".'

Het valt de peuterspeelzaal op dat Bilal groeit in zijn taal- en motorische ontwikkeling. Natuurlijk is het een combinatie van factoren maar de band die tussen de beide vrouwen is ontstaan is dermate respectvol en wederkerig dat de impact voelbaar is. Sieka en Aïcha hebben veel contact bij halen en brengen en wisselen onderling opvoedtips uit.

Aïcha benut haar 'vrije middag' voor regelzaken en het weer opbouwen van sociale contacten. De negatieve spiraal is een opwaartse geworden. Haar zelfvertrouwen is toegenomen, ze gaat er op uit en pakt haar werk weer op.

Bilal gaat binnenkort naar groep 1. Aïcha wil graag doorgaan met Sieka tot Bilal gewend is op school. Dat Aïcha en Sieka contact zullen blijven houden staat buiten kijf.

Kosten aanpak **Steunouder**

€ 2.350

Besparing

€ 13.550

Kosten zonder Steunouder

Begeleiding van moeder vanwege ontwikkelingsstagnatie kind (€ 1.600); ziektewet (€ 3.500); bijstandsuitkering (€ 10.800).

Effect

Ontwikkeling van het kind is met stimulans weer op gang gekomen; moeder heeft haar zelfvertrouwen weer terug; zit in een opwaartse spiraal; pakt haar werk op als het kind naar school gaat; heeft haar sociale netwerk weer geactiveerd.

Vrijdag steunouderdag

De zoon van Hanneke heeft een genetische afwijking met grote gevolgen voor zijn ontwikkeling en gedrag. Hij zit in groep 4 op het speciaal onderwijs. De grootouders helpen graag maar trekken de complexe gezinssituatie niet. Structurele afspraken met vrienden maken is ook lastig. Aandacht voor jongste dochter Sofie schiet er gemakkelijk bij in. Ze ziet bovendien veel negatief gedrag en krijgt niet de 'gewone' sociale vaardigheden en grenzen mee. Sofie gaat iedere vrijdagmiddag naar steunouder Mathilde. Om de veertien dagen gaat de oudste zoon naar de zorgboerderij. De ouders hebben die tijd hard nodig om bij te komen.

Hanneke vond het een grote stap om extra hulp te vragen. 'Voor onze zoon is al van alles nodig en dan ook nog voor Sofie. Ik vond het moeilijk om het niet zelf aan te kunnen. Ik ben lang bang geweest om mijn kinderen kwijt te raken. Maar inmiddels heb ik vertrouwen dat het met Mathilde samen goed gaat; ik mag hulp vragen.'

Bij Mathilde krijgt Sofie volle aandacht: 'Vrijdag is steunouderdag!' Vaak gaat Mathilde naar buiten met Sofie, en ook knutselen is favoriet. Sofie geniet van de positieve aandacht en wordt rustiger in haar gedrag,

wat doorwerkt als ze weer thuis is. 'De eerste keer lag Sofie op de grond om haar zin te krijgen. Ik zei: "Dat doen we bij ons in huis niet." En daarmee was het klaar. Ook thuis. Bijzonder hè?'

Mathilde verbreedt de wereld van Sophie en laat zien hoe het ook anders kan. Ze leert Sofie fietsen, neemt haar mee naar het zwembad en ze doen samen boodschappen. 'In het begin vloog ze de winkel rond,' zegt Mathilde, 'maar nu weet ze wat wel en niet kan.'

Mathilde heeft zelf geen kinderen maar nodigt soms een vriendin met kinderen uit. Zo creëert ze omgangssituaties met andere kinderen. 'Speelgoed delen leidde gelijk tot ruzie. Maar rustig uitleggen en positieve aandacht geven helpt. Ik merk dat Sofie dat allemaal gemakkelijk oppakt, ze is heel leerbaar.' Er is een vertrouwensband ontstaan. Ook vanuit de ouders. 'Mathilde hoort bij het gezin', zegt Hanneke vol overtuiging. 'Voor ons was onze oudste de 'norm', ook voor onze verwachtingen naar Sofie. We zien nu wat Sofie in haar mars heeft en hoe ze geniet van de extra aandacht. Ik hoef minder op mijn tenen te lopen. Alleen al het idee van 'vrijdag steunouderdag' helpt.'

Kosten aanpak **Steunouder**

€ 2.350

Besparing

€ 7.950

Kosten zonder Steunouder

Het gezin stond onder extreme druk en dreigde om te vallen. Het idee was dat het jongste kind ook naar het speciaal basis-onderwijs zou gaan (€ 9.000). Het was nog maar de vraag of een dag in het weekend naar de zorgboerderij voor het oudste kind had volstaan of dat het een weekendpleegzin (€ 1.950) moest worden.

Effect

Stressafname: kind kan in het gezin blijven en pleegzorg is niet nodig; rust brengt het gezin in een positieve spiraal; toename zelfvertrouwen van ouders; vermindering gedragsproblemen jongste kind en het aanleren van positief gedrag; je als ouder gesteund voelen; netwerkuitbreiding; niet meer voortduren op de tenen lopen met alle risico's van dien; positieve uitwerking naar oudste zoon; langetermijneffecten jongste kind.

Jongensspeelgoed

Yasmine was zwanger toen ze instemde met de aanmelding voor een steunouder voor haar driejarige peuter Roxanne. De vader van de kinderen is niet in beeld. Yasmine heeft geen familie in Nederland. Toen ze vanwege de gezinsuitbreiding moest verhuizen vielen ook haar contacten in de buurt weg. Yasmine heeft haar handen vol om haar gezin draaiende te houden en klaagt over een 'druk hoofd'. De complexe relatie die zij had helpt daar ook niet bij. Steunouder Bep kwam aanvankelijk één keer per week bij Yasmine thuis. Nu iedereen gewend is aan de situatie durft Yasmine het aan dat Roxanne meegaat naar het huis van de Bep. 'Ik vraag niet graag hulp. Ik schaam me eigenlijk dood dat Bep er is. Ik ben echt heel blij met haar hulp hoor, maar ik vind dat ik het zelf moet kunnen. Bep dacht dat ik wilde stoppen, maar dat bedoelde ik niet. Lauren, de steunoudercoördinator, is toen met ons om tafel gegaan en nu gaan we gelukkig gewoon door met elkaar. Sowieso tot Roxanne gewend is in groep 1.'

Bij Bep is het heerlijk spelen met het speelgoed van haar kleinkinderen. 'Het is allemaal jongensspeelgoed, maar dat vindt Roxanne juist leuk', zegt Bep lachend. 'Ik zie niet veel verschil in het gedrag van Roxanne. Ze doet het gewoon hartstikke goed. Ik bied vooral rust voor allebei. Dan heeft Yasmine even haar handen vrij voor het regelen van allerlei zaken en voor de baby. Roxanne en ik kletsen veel, ze komt hier echt heel graag en daar geniet ik dan weer van.'

De steunoudercoördinator heeft Yasmine gewezen op de koffieochtenden in de wijk. Die drempel is voor haar zelf te hoog. Bep gaat een paar keer mee.

Kosten aanpak **Steunouder**

€ 2.350

Besparing

€ 11.250

Kosten zonder Steunouder

Sociaal Medische Indicatie voor een kinderdagverblijf (€ 12.000); begeleiding van moeder (€ 1.600).

Effect

Moeder en kind hebben rust; moeder leert hulp vragen en vertrouwen op een ander; groter netwerk in de wijk.

Dikke vrienden

In het gezin is Jonas het derde kind. Hij is tien jaar en heeft sinds kort de diagnose autisme. Jonas heeft een groep overgeslagen en zit in groep acht van de basisschool. Hij is zeer aanwezig thuis omdat hij de hele dag praat ('zijn verhaal moet verteld worden'), zichzelf niet kan bezighouden en voortdurend aandacht vraagt. Dit trekt een zware wissel op de ouders en ook op de andere kinderen. De ouders hebben zelf geen netwerk in de buurt waarop ze kunnen terugvallen. Tot frustratie van de ouders lukte het niet om een indicatie te krijgen voor een zorgboerderij. Via de krant stuitte ze op de mogelijkheid van een steunouder, net gestart in hun gemeente.

Steunouders Joris en Jolien hebben een rustig gezin. Ze willen graag iets voor een ander betekenen maar vonden pleegzorg te heftig. 'Toen we lazen over steunouderschap hebben we die kans met beide handen aangegrepen. Jonas is nu 7 maanden bij ons. Het mooie is dat een van onze jongens dezelfde leeftijd heeft als Jonas en ze zijn dikke vrienden geworden. Ze ondernemen samen activiteiten die Jonas alleen of in het gezin nooit zou hebben gedaan. Je ziet zijn wereld groeien! De jongens zijn vooral samen bezig na school. Dan eet hij nog met ons mee en om

acht uur brengt we hem weer naar huis. Jonas draait gewoon mee in het ritme van het gezin. Hij praat hier ook de oren van je hoofd, maar een keer per week is dat goed te doen en soms luistert-ie ook naar de anderen. Jonas gedraagt zich hier eigenlijk heel sociaal.' Zijn moeder schrijft dat toe aan het verinnerlijken van gewoontes die hij observeert zoals bijvoorbeeld het handen geven.

'Het is heel bijzonder ook dat hij rustig is als hij thuis komt. Dat is een groot verschil met andere activiteiten buitenshuis waarna hij vooral moet afreageren en zo mogelijk nog drukker is. Wat nog niet lukt is thuis ook zelf bezig zijn. We hebben daarom bedacht dat ze een keer wisselen van plaats en bij ons gaan spelen. Eens kijken of dat werkt. Want we weten nu dat Jonas dus wel kan spelen en zichzelf bezighouden, maar voor hem hoort dat bij de steunouder en niet bij thuis. Ik vraag me wel eens af wat we niet goed doen, wat we anders moeten doen en dan voel ik me ook bezwaard naar Joris en Jolien toe. Maar die doen daar helemaal niet moeilijk over en zijn allang blij dat wij van de rust kunnen genieten als Jonas bij hen is. Voorlopig gaan we dan ook gewoon samen door.'

Kosten aanpak **Steunouder**

€ 1.175

Besparing

€ 8.925

Kosten zonder Steunouder

Dit gezin zag geen uitweg meer. Kind kwam vanwege niveau niet voor zorgboerderij in aanmerkingen. Geen sociale steun om op terug te vallen. Denkbaar zou zijn gespecialiseerde loogeropvang (€ 6.600) en/of ouder langere tijd in de ziektewet (€ 3.500).

Effect

Minder stress voor het gezin; ontdekking vaardigheden Jonas, hij kan meer dan ouders wisten; waardevol contact tussen twee gezinnen voorkomt isolement; hulp durven vragen; inzichten; aandacht voor de andere kinderen in het gezin; aangrijpingspunt voor professionele begeleiding Jonas: hoe kan Jonas gedrag bij de steunouder 'kopiëren' naar het eigen gezin.

Vertrouwen

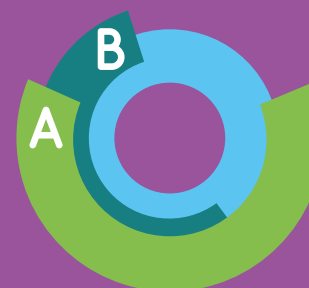
Steunmoeder Susan is alleenstaand en heeft twee volwassen kinderen. Sinds een half jaar biedt ze een meisje van vijfenhalf jaar een gastvrij thuis. Noor is het oudste kind uit een vluchtelingengezin met vier kinderen. De ouders zijn heel blij met Susan. Ze haalt Noor zaterdags op om half elf en brengt haar rond drie uur weer terug. Ze gaan samen naar het bos en spelen, kleuren, lezen en praten. Noor geniet ervan om even buiten het gezin te zijn en op school merken ze hoe snel haar taal vooruit gaat. Susan gaat Noor straks ook naar zwembles brengen hebben ze met elkaar afgesproken.

De coördinator heeft aangeboden om ook voor een van de andere kinderen een steunouder te zoeken, maar daar zijn de ouders niet op ingegaan. Wel zijn ze blij te zien hoe goed het Noor doet en gaan ze graag door met Susan. Susan is blij met het groeiende vertrouwen en zegt 'Soms geef ik ook tips en advies over opvoeding en structuur in huis. Ik merk dat we daar steeds vaker samen over kunnen sparren.'

Leeftijden kinderen

0 - 4 jaar	4 - 8 jaar	8 - 12 jaar	> 12 jaar
30%	40%	27%	3%

Van de aangemelde gezinnen heeft

A 63% Nederlandse achtergrond

Van de niet-Nederlandse gezinnen heeft

B 50% vluchtelingachtergrond

Kosten aanpak **Steunouder**

€ 1.175

Besparing

Steunouder is hier puur preventief ingezet.

Kosten zonder Steunouder

Waarschijnlijk was dit gezin niet in beeld gekomen door hun isolement en hun nog niet geïntegreerd zijn in de Nederlandse samenleving.

Effect

Voor het kind individuele aandacht en verbetering van de taalontwikkeling; leert zwemmen; voor de ouders advies- en voorbeeldfunctie; contact in de buurt; vertrouwen in de Nederlandse samenleving.

Tien keer impact verantwoording

De weergegeven kosten zijn berekend over de periode van aanmelding tot het moment waarop we in gesprek waren. De betrokkenheid is qua duur wisselend afhankelijk van de behoefte van het kind en het gezin en de mogelijkheden van de steunouder. Soms kiezen de steun- en vraagouders er na een jaar voor om zelf door te gaan als kennissen. Soms ook kiezen ze met elkaar voor een vervolgperiode.

Bij de berekening van de overige inzet is gebruik gemaakt van de Maatschappelijke Prijslijst (versie 25, deze is onderdeel van de Effectencalculator. Meer informatie over dit instrument is te vinden op www.effectencalculator.nl). Deze lijst geeft een inschatting op basis van de gevonden informatie. De prijzen zijn indicatief, kunnen variëren per gemeente of regio en zijn niet gemakkelijk te achterhalen. De weergave van indicatieve cijfers geeft een richting waarin gedacht kan over de meerwaarde van de inzet van informele steun in plaats van (of in aanvulling op) formele zorg. Inherent aan het doel om Steunouder preventief in te zetten, blijft het koffiedik kijken.

De tien beschreven verhalen zijn een weergave van casuïstiek verspreid over verschillende uitvoeringsorganisaties in het land. Ze geven een samenvattende weergave van het totaal.

De registratiegegevens geven een beeld van de activiteiten die de organisaties in 2019 hebben uitgevoerd in het kader van Steunouder, zowel voor de matches uit het vorige jaar, de nieuwe matches als de matches die afgerond zijn. De peildatum was 31 december 2019.

Steunouder is primair bedoeld als beschermende factor voor een kind in een risicovolle situatie. Om die reden is gefocust op het kind en de steunouder. Waar verheldering nodig was zijn gegevens van ouders weergegeven. Vanuit privacyoogpunt zijn deze echter geanonimiseerd en niet gedetailleerd weergegeven.

De meerwaarde van een steunouder, die je voelt in het gesprek, is moeilijk in geld te vangen.

Kosten

Steunouder

Kinderdagopvang

Bijstandsuitkering alleenstaande ouder

Ziektewet

Ouderbegeleiding

Speciaal Basisonderwijs

Gespecialiseerde logeeropvang

Huishoudelijke hulp / Thuiszorg

Pleegzorgplaatsing

Deeltijdbehandeling 2e lijns GGZ

* Jaar 1 heeft hogere kosten door de kennismaking, training e.d.; uitgaande van 10 nieuwe matches op jaarbasis en 10 lopende matches; uitgaande van een uurprijs van € 75 van de uitvoeringsorganisatie (na de opstartfase van de werkwijze **Steunouder**).

€ 2.350 (jaar 1), € 840 (jaar 2) *

€ 60 per dag

€ 900 per maand

€ 3.500 per jaar

€ 80 per uur

€ 3.000 per leerling per jaar

€ 550 per weekend

€ 20 per uur

€ 15.000 op jaarbasis

€ 8.000 per keer (16 weken)

129

46

Aantal kinderen per steunouder

129 met 1 kind, 46 met meerdere kinderen

Kruisbestuiving

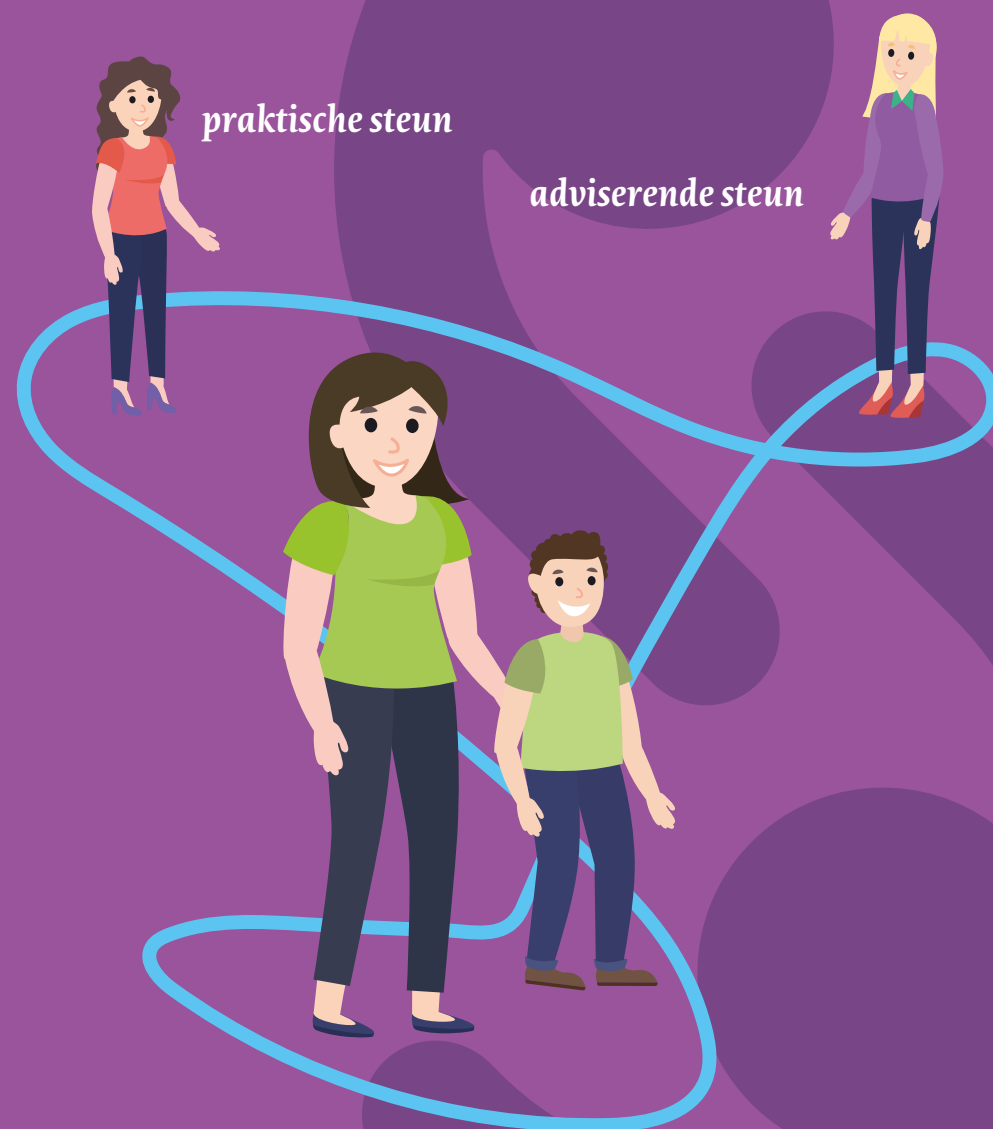
meerwaarde

Praktische, emotionele en adviserende steun brengt rust in het gezin. Het helpt ouders om hun situatie van een afstandje te bekijken en weer moed te verzamelen. Dat iemand de moeite neemt om tijd en energie te steken in jouw kind is een opsteker. Je welkom voelen bij een (aanvankelijk) relatief vreemde is bijzonder voor een kind, het voelt zich speciaal en 'gezien' en groeit daarvan. Het geeft ouders ook een kick als het lukt om met informele zorg zwaardere inzet te voorkomen. Dat voelt meer op eigen kracht dan wanneer er hulpverlening wordt ingeschakeld.

Redenen om Steunouder in te schakelen *

Alleenstaand	33%
Behoeftte aan steun	73%
Overbelast	69%
Fysieke problemen gezinsleden	7%
Geen vangnet	56%
Psychische problemen	23%
Verstandelijke beperking	5%
Financiële problemen	8%
Overig	15%

* Er kunnen meerdere redenen van toepassing zijn.

Rustdriehoek

steun ouder

wordt uitgevoerd door lokale organisaties

en mede mogelijk gemaakt door

www.steunouder.nl

Nieuwsgierig naar meer verhalen?

Op www.steunouder.nl vind je meer informatie over onze werkwijze en waar je ons kunt vinden. Volg ons ook op [facebook](#) of [twitter](#)!

Aarzel niet contact te op te nemen als er vragen zijn of wanneer je overweegt om **Steunouder** ook in jouw gemeente te introduceren.

Contact

info@steunouder.nl · communicatie@steunouder.nl

of bel naar 06 1807 2623

www.steunouder.nl

